

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Specvlvm Privilegiorum Regularivm In Commvni

Pedro <de los Angeles>

Coloniæ Agrippinæ, 1681

§. V. Quam pœnam & culpam incurrant indebitè extrahentes delinquentes
à loco sacro.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61715](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61715)

re, torquere, aliudve in illum judi-
 ciale quidquam facere; quia hæc om-
 nia prius jurisdictionem in reum exi-
 gunt, quam sacrilegâ, & injustâ cap-
 turâ non acquisivit. Suarez lib. 3. cap.
 13. num. 15. Farinacius cap. 20. num.
 221. Lezana num. 18. Pellizz. num. 39.
 Bonacin. §. 5. num. 2. Palaus punct. 11.
 num. 14. §. Quod vero teneatur judex
 reo restituere omnia damna ex tali
 violenta extractione sequuta, qui-
 dam etiam affirmant, eo quod reus
 jus habeat ne in loco sacro capiatur,
 & sic peccat contra justitiam com-
 mutativam, illum extrahens. Suarez,
 Lezana, Palaus, Bonacina, locis citatis.
 Sed immerito: quia hoc privilegium
 non est reo concessum, sed loco sa-
 cro: estque locale, non personale.
 Unde reus nullum jus habet, ne in
 locò sacro lædatur: & sic judex so-
 lum peccat peccato sacrilegij contra
 reverentiam debitam loco sacro, non
 peccato injustitiæ contra jus rei:
 quod expresse docuit D. Thomas 2.
 2. quæst. 99. art. 2. ad 3. Ubi ut probet
 posse dari sacrilegium, quod non sit
 simul injustitia, aut habeat aliam spe-
 ciem peccati annexam, ponit exem-
 plum in judice extrahente reum ab
 Ecclesia, his verbis: *Ad tertium disen-*
dum, quod sacrilegium interdum inveni-
tur separatim ab aliis peccatis, eo, quod
actus non habet aliam deformitatem, nisi
quia res sacra violatur: puta si quis judex
capiat aliquem de loco sacro, quem in
alijs locis licite capere posset.

Non de- 113. Octavus effectus est, ut si ju-
 bet reus dex velit extrahere reum ab Ecclesia
 ab Ec- extra casus permiffos, illi per vim re-
 clesia ar- sisti possit à Clericis, vel Religiosis:

quia vim vi repellere licet. Sed hæc
 resistentia à personis Ecclesiasticis
 fieri non debet: per arma, aut bellum;
 quia non est defendenda Ecclesia
 more castrorum, scilicet armis mate-
 rialibus, quæ Ecclesiasticis sumere
 non licet, cum inde forsitan majora
 scandala, & mala oriura sint; sed
 armis spiritualibus; videlicet, excom-
 municatione, & alijs censuris, si ibi
 adsit, qui eas in sæculares fulminare
 valeat; & claudendo ostia, abscon-
 dendo reum, eumque de manibus
 ministrorum tollendo, illisque inti-
 mando pœnas, & censuras contra
 violatores Ecclesiæ in jure sancitas,
 & quælibet alia media apponendo
 ad tollendam vim absque bello acti-
 vo. Fagundez 2. præcept. Ecclesia lib. 4.
 cap. 4. num. 59. Pellizzar. numero 38.
 Bonacin. §. 5. in principio. Lezana nu-
 mero 22. Si vero armis Ecclesiastici
 resisterent, & inde mors, aut mutila-
 tio sequeretur, irregularitatem pro-
 culdubio incurrerent.

§. V.

*Quam pœnam & culpam incurrant, in-
 dubitè extrahentes delinquentes
 à loco sacro.*

114. **G**ravissimam culpam mor- Pœnâ
 talem sacrilegij committere mortis,
 violatorem immunitatis Ecclesiæ, & alijs,
 nulli dubium est: quia divinam of- violans
 fendit majestatem, qui ejus domum Ecce-
 violat, & profanat: & sic reputatur siam est
 hoc crimen lætæ majestatis Divinæ: plecten-
 ob idque ex jure civili, pœna capita- dus.
 dus.

Nnn 3 li,

li, & ultimo supplicio punitur, ex l. presenti, C. de his, qui ad Ecclesiam confugiunt. ibi: Capitali, & ultimi supplicij animadversione plectendus. Verum hæc pœna non videtur ulu recepta, ut tradunt Suarez lib. 3. cap. 13. num. 6. Lezana tom. 2. verb. immunitas, num. 21. Bonac. disput. 3. quest. 7. §. 6. num. 5. § Per jus autem Canonicum iudicio Episcopi violatores immunitatis Ecclesiasticæ pœnitentia publica puniri possunt, nec non pecuniariâ pœnâ, in cultum Ecclesiæ violatæ applicandâ, aliquando triginta librarum argenti examinati, aliquando non genitorum solidorum, quamvis in hoc possit Episcopus justum sequi arbitrium proprium: pensata delicti qualitate, & conditione delinquentis, cap. Si quis contumax 17. quest. 4. vrs. cum ponas, quæ pœna antiquata non est, ut aliqui putant, sed in suo robore manet quia per Concilium Tridentin. sess. 25. cap. 20. & per Bullam Gregor. XIV. omnes pœnæ antiquis canonibus latæ adversus immunitatis violatores renovantur. Tuschus verb. Ecclesia. conclus. 8. num. 11. Farinacius in append. de immun. cap. 20. num. 319. Lezana n. 21. Bonac. n. 5.

Excommunicacionem ipso facto incurrunt violatores Ecclesiarum.

115. Præter hanc pecuniariam pœnam, publicamque pœnitentiam imponendam sententia excommunicationis violatores Ecclesiasticæ immunitatis feriuntur, cap. sicut antiquitus, cap. frater, cap. definit 17. quest. 4. Sed per hos textus non imponitur excommunicatio, latæ, sed ferendæ sententiæ: & sic ex vi illorum non sunt ipso facto excommunicati, sed excommunicandi illius criminis rei:

Cæterum in bulla Gregorij, ipso facto talis excommunicatio assignatur, ibi: *declaramus ipso facto easdem censuras, & pœnas incurrere.* Et ita declaratum fuisse à Clement. VIII. & Paulo V. & Sacra Congreg. testatur Thelaurus in Summ. verb. immunitas, cap. 1. Bordon. tom. 2. resol. 1. nu. 15. Palaus tom. 2. tract. 11. disput. unic. punct. 12. num. 3. Bonac. §. 6. num. 5. Pellizz. tract. 8. cap. 5. sect. 1. num. 48. Quas pœnas primo iudex mandans delinquentem extrahi, aut extractum non restituens, incurrit. Deinde omnes ministri ad hoc concurrentes: & denique quælibet alia persona, etiam particularis, quæ quomodolibet ad talem extractionem adjuverit. Et non solum has pœnas incurrit, qui de facto extraxit; sed qui extrahere tentavit, si talis attentatio ad actum proximum extractionis redacta fuerit, ut si iudex mandatum dedit, & mandatarium accepit, si Ecclesiam clausam tentavit aperire, vel delinquentem inde extrahere, etsi non potuerit: quia vel illum non invenit, vel repulsus fuit; tunc ob talem conatum dictas pœnas incurrerit: quia jam contra tenorem Constitutionis Gregorij extrahere tentavit, & in hac non solum effectus, sed etiam conatus punitur. Menochius de arbit. casu 350 num. 68. Farinacius cap. 20. num. 321. Pellizzar. num. 55. Lezana num. 21. Palaus num. 5. Bordon. num. 14.

116. Sed quis possit absolvere ab hac excommunicatione, est inter Doctores non levis controversia, aliquibus illam esse Apollolicæ Sedi referendam.

Non
ne pro
batur
prædi
ctam

excommu-
nicatio-
nem esse
reserva-
tam.

reservatam non sine magno funda-
mento afferentibus: quia Paulus II. in
*extravaganti, de penitentiis, & remis-
sionibus, cap. 3. inter communes, inter ca-
sus Sedi Apostolicæ reservatos, inter ca-*
offensam ecclesiasticæ libertati fa-
ctam. Sed hoc nihil probat: quia
aliud est violatio libertatis ecclesiasti-
cæ, aliud violatio immunitatis. Liber-
tas enim refertur ad personas, immu-
nitas ad loca, & ideo censuræ latæ
contra violatores libertatis ecclesi-
asticæ, non comprehendunt violato-
res immunitatis, ut docent Covarr.
*2. variar. cap. 20. num. 1. Marius Ital. de
immunit. Eccles. lib. 1. cap. 6. §. 2. Farina-
cius in append. de immun. cap. 1. num. 4.
licet cap. 20. num. 315.* esse hanc ex-
communicationem reservatam acriter
defendat: quia in Bulla Gregoria-
na violantes immunitatem incurrunt
censuras latas, adversus libertatis ec-
clesiasticæ violatores; sed in Bulla
Cœnæ est lata censura excommuni-
cationis reservatæ, adversus violato-
res libertatis: ergo etiam est pro im-
munitatis violatoribus. Sed neque
hoc probat intentum: quia in Bulla
Greg. solum renovantur, aut expri-
muntur censuræ adversus violatores
libertatis Ecclesiasticæ, non vero ea-
rum reservatio: & cum reservatio
non censetur adjecta nisi expresse
inveniat extensa, *ex cap. nuper, de
sent. excomm. per hoc quod violato-
res immunitatis feriantur censuris la-
tis contra violatores libertatis, non
sequitur, quod si hæ reservatæ sunt,
etiam illæ reservatæ.*

117. Quare in hac parte, ut cer-
tum judicamus Regulares Confessa-
rios non posse vi suorum privilegio-
rum ab hac censura absolvere sacu-
lares, nisi ad hoc ab Ordinario par-
ticularem habeant facultatem: quia
eis sublata est quoad hoc omnis fa-
cultas à Clemente VIII. in decreto
edito super casum reservatione, ubi
prohibetur omnibus confessoribus, ne
virtute privilegiorum absolvant à
violatione immunitatis Ecclesiasticæ,
in terminis Constitutionis Gregorij
XIV. *Cum alias, & tenent infra citan-
di. Et dixi saculares, quia si forte Reli-
giosi eam incurrerent, possunt à suis
ordinariis confessoribus absolvi, ut
testatur, & probat Bordon, tom. 2. re-
solut. 1. num. 16.* Cæterum neque in di-
cto decreto Clementis VIII. nec in
aliis juribus tollitur Ordinariis facul-
tas absolvendi ab ista censura, vel ad
id alium deputandi. Non in aliquibus
juribus, quæ nulla dantur. Neque in
dicto Clementis VIII. decreto, quia
hoc non est contra Ordinarium sed
contra simplices confessarios; neque
in eo interdicit Pontifex minuere Epis-
coporum facultatem, sed potius au-
gere, ut ex Decreti constat tenore.
Quare ab hac excommunicatione
posse Episcopum absolvere, vel alium
de ejus licentia, tenent Pellizzar. *tract.
8. cap. 5. sect. 1. num. 56. Bordon, sup.
Diana parte 1. tractat. 1. resolut. 41.
Palau sup. num. 7. Covarruv. 2. va-
riar. cap. 6. numero 1. Bonacina disp. 3.
questione 7. §. 6. nu. 8. Naldus in summ.
verb. casus reservatio n. 1. Megala parte
3. lib. 4. de censur. capite 2. nu. 34. Bos-
sus sect. 1. de jubileo casu 2. n. 11. & alij.*

118. Sed

Episco-
pus, &
non alius
potest à
dicta ex-
commu-
nicatio-
ne absol-
vere.

Non
violant
immuni-
tatem
Regula-
res, qui
ex iusta
causa à
suo mo-
nasterio
reos ex-
pellunt.

118. Sed si rogas an Regulares violent immunitatem, & subdantur præfata excommunicationi, alijsque pœnis, si reos ad eorum monasteria, aut Ecclesias confugientes expellant? § Respondetur affirmativè. Tum: quia sic habetur, *cap. miror. 17. quest. 4.* & in Bulla Gregorij, in qua omnes, & quocumque contra illius tenorem operantes præfatis pœnis addicit. Verum si à sua Ecclesia vel monasterio facinorosum expellant, non eo fine ut perdat hoc privilegium, & sic facilius incidat in manus iustitiæ; sed ex eo præcise, quod est homo inquietus, injurius, & rædiosus Religiosis, vel quia immodestè se gerit quietem Religiosorum perturbando, damnumve illis inferendo, vel quia Religiosi ipsi legem aut Constitutionem habent, ut nisi per tot dies possint ad se confugientes retinere, uti nobis per nostras præcipitur *1. part. cap. 11. num. 3.* ibi: *delinquentibus tamen qui ad nos confugerint, ultra tres dies in domibus nostris non liceat permanere*, ne videlicet quies, & religiosa observantia ob talium consortium perturbetur; Tunc (id est in prædictis, & similibus casibus) nec Religiosi immunitatem violant, nec pœnas dictas incurrunt, Tum: quia cum jus servandi propriam habitationem sine perturbatione sit naturale, præferri debet juri Ecclesiastico, quod habet reus confugiens ad Ecclesiam; ne alias quod Religiosis conceditur in favorem, retorqueatur in dispendium. Tum etiam: quia pœnæ imponuntur *presumentibus*, quales sunt illi, qui temerè, & dolosè reos expellunt,

uti pluribus citatis docet Sanchez *lib. 9. de matrim. disput. 32. num. 38.* ubi docet verbum *presumere* importare temeritatem, malitiam, & dolum: sed Religiosi in prædictis casibus neque dolosè, neque temerariè expellunt: ergo. Non dolosè: quia ille dicitur dolo agere, qui malo animo operatur, *leg. dolo ff. de dolo.* Nec dolosus dicitur utens jure suo. Sanchez *lib. 5. disp. 5. num. 33.* Neque etiam temerariè: quia ex rationabili causa movetur, & agere temerariè est agere sine rationabili causa. *l. eum, qui temerè ff. de judic. & Gloss. versu Porro in fin. Clementin. 1. de sum. Trinit.* Igitur cum dicti Religiosi non ejiciant malo animo, sed jure suo utantur expellendo, & fugiendo consortium malorum hominum infestorum, quos homines boni solent fugere; non agunt contra Gregorianam, nec immunitatem violant, nec pœnas illius incurrunt. Sic Pellizzar. *num. 51. qui citat Pasqualig. Bordon. num. 22. & 23.*

§. VI.

Quomodo confugientes ad Ecclesiam tradipossint vel non judici seculari, ab ipso puniendi.

119. **C**ertum est in casibus exceptis, de quibus loquuti sumus §. 3. tradendos esse judici seculari delinquentes confugientes ad Ecclesiam, si ab eo requisiti fuerint Clerici, aut Religiosi; quia cum illis immunitas non proficit, nulla est causa quare retineri debeant. In casibus au-

Extra
sus ex-
ceptos
Clerici
aut Re-
ligiosi
tradendi
sunt
tem